

Dagelijkse update Irak

14 april 2003

Politiek

- **St Petersburg, Top Frankrijk, Rusland, Duitsland:** Poetin, Chirac en Schroeder hebben gezamenlijk gesteld dat slechts de VN het recht dient te krijgen hulp te verlenen aan het Iraakse volk. Daarnaast zouden de schulden van Irak kunnen worden afgeschreven nadat de VN een nieuwe Iraakse regering officieel heeft erkent (Interfax, Reuters)
- **VS, VN:** VS wenst VN endorsement voor IIA en onderzoekt mogelijkheid voor VN endorsement van stabilisatiemacht (HMA Washington).
- **Rusland:** president Poetin heeft gesteld dat de oorlog in Irak het gestelde doel (ontwapening) niet heeft bereikt (Interfax, Reuters).
- **Irak, bijeenkomst oppositie in Nasiriyah:** op 15 april zal in Nasiriyah waarschijnlijk een eerste bijeenkomst van de Iraakse oppositie plaatsvinden. "Bevrijde" Irakezen, leden van de oppositie in ballingschap en een Amerikaanse delegatie (waaronder de SV van president Bush, Zalmay Khalilzad) zullen daaraan deelnemen (HMA Washington, Witte Huis).
- **VK, Syrië:** Britse MinBZ Straw heeft aangegeven dat VK en VS niet van plan zijn Syrië aan te vallen. Wel moet Syrië bereidheid tonen enkele belangrijke vragen te beantwoorden, o.m. over voortvluchtige Irakezen die naar Syrië zouden zijn gereisd en over gerucht dat Syrië chemische of biologische wapens zou hebben ontwikkelt (HMA Londen).
- **Syrië, Irak:** heeft opnieuw VS-beschuldigingen (hulp aan Saddam Hoessein en zijn regime, bezit chemische wapens verworpen (Reuters).
- **VK, Koeweit:** tijdens bezoek op 10 april van Koeweitse minBZ Sheikh Mohammed aan Straw hebben beide ministers onder andere de noodzaak om alle Koeweit betreffende Irak-resoluties uit te voeren benadrukt (HMA Londen).
- **Koeweit, reactie op val Saddam Hoessein:** Koeweit heeft de val van Bagdad met vreugde begroet. De emir wenste het volk van Irak geluk (HMA Koeweit).
- **Bahrein, reactie:** In Bahrein kwam het na het Vrijdaggebed op 11 april tot protesten tegen de militaire acties in Irak (ca. 5000 demonstranten: een lagere opkomst dan de weken ervoor) (HMA Koeweit).
- **Jemen, reactie:** veiligheidssituatie is stabiel en geenszins verontrustend. Val regime Saddam Hussein wordt overwegend verwelkomd. Grote zorgen over civiel gezagsvacuüm in Irak, risico's van "alleingang" VS en coalitie in opbouw interim-fase en uitbreiding conflict naar Syrië. Aanhoudend sterke anti-VS sentimenten, doch dit uit zich laatste twee

weken niet meer in demonstraties van betekenis, gewelddadige acties of onverholen vijandigheid (HMA Sana'a).

- **VS, Congres:** Congres op 12 april akkoord met extra begroting voor Irak van USD 78.5 miljard, bill legt de door Administratie gezochte flexibiliteit van uitgave aan banden (Washington Post).
- **VS, veiligheid in Irak:** Groep van 26 VS politie/justitie deskundigen vertrekt naar Irak om o.l.v. Garner een assessment te maken van benodigde maatregelen ter verbetering lokale veiligheidssituatie. Additioneel zullen ca. 1000 Amerikaanse adviseurs ingezet worden om Iraqi's bij te staan in herstel van law and order. VS tevens in gesprek met andere landen over steun op dit gebied (State Department).

Militair

- **Noord-Irak:** Na zware gevechten hebben VS-mariniers Tikrit, de thuisbasis van Saddam Hoessein, onder controle gekregen. Tikrit was de laatste grote Iraakse stad die nog niet in handen van de VS was. Bij Samarra (30 km ten zuiden van Tikrit) zijn zeven Amerikaanse soldaten die door Irak krijgsgevangen waren gemaakt, bevrijd. In Mosul en Kirkuk lijkt na dagenlange gevechten de rust teruggekeerd.
- **Bagdad:** VS mariniers voeren vuurgevechten met sluipschutters bij het Palestine hotel. In delen van Bagdad voeren VS troepen 24-uurs patrouilles uit. VS troepen proberen met behulp van Iraakse politie de rust te herstellen. Gezamenlijke patrouilles moeten een einde maken aan chaos en anarchie. (Reuters)
- **Zuid-Irak:** Iraakse politie voegt zich bij Britse troepen om rust te herstellen. (Reuters)
- **Kopstukken bewind Saddam Hoessein:** VS hebben in het weekeinde twee van de 52 meest gezochte leden van het Iraakse regime staan. Het gaat om een belangrijke adviseur van Saddam Hoessein, generaal Amir al-Saadi, en een halfbroer van Saddam Hoessein, Watban Ibarhim. (ANP/Reuters)
- **Stabilisatiemacht:** In een brief aan de Kamer op 11 april heeft de regering meegedeeld dat het VK en de VS Nederland gepolst hebben over de bereidheid een militaire bijdrage te leveren aan een stabilisatiemacht in Irak na beëindiging van het conflict. In overeenstemming met het Toetsingskader heeft de regering de Kamer in de brief geïnformeerd over het kabinetsbesluit om de wenselijkheid en de mogelijkheid van een Nederlandse bijdrage aan een stabilisatiemacht in Irak te onderzoeken.
- **Stabilisatiemacht / Italië:** Positie Italiaanse regering m.b.t. noodzakelijkheid van VR-resolutie voor Italiaanse bijdrage aan stabilisatiemacht luidt als volgt: 'Het is een plicht ook in te grijpen zonder de VN'. Op 15 april vindt in het Italiaanse parlement stemming plaats over mogelijke deelname aan stabilisatiemacht, waarbij het zal gaan om een principe-besluit. (HMA Rome)

Humanitair

- **Terugkeer VN-organisaties:** VN voorziet terugkeer van 14 internationale medewerkers naar Noord-Irak. Terugkeer vindt heden plaats en is gevolg van beoordeling veiligheidssituatie door UNSECOORD op 12/4. Terugkeer van de internationale VN-staf naar andere delen van het land hangt af van recht en orde ter plaatse. De VN maakt zich grote zorgen over anarchie en chaos in de grotere steden van Irak (VN).
- **MSF** meldt dat de op 2 april verdwenen medewerkers van het internationale team in Bagdad inmiddels zijn vrijgelaten.
- **Rode Kruis, ziekenhuizen:** ICRC roept coalitie en andere gezagsdragers op tot bescherming van burgerbevolking en zeker stellen van essentiële infrastructuur zoals ziekenhuizen en watervoorziening. ICRC was op 11/4 "profoundly alarmed" door chaos. Ook Nederlands Rode Kruis meldt dat coalitie nog onvoldoende in staat lijkt aan verplichtingen Geneefse Conventies te voldoen. Sinds 12 april worden 4 ziekenhuizen in Bagdad door militairen van de coalitie beschermd.
- UNHCR schat dat er zich ca. 30.000 ontheemden in het Iraakse grensgebied tegenover de provincie Ilam bevinden, met name uit Baghdad en Nasseriyah. Absorptiecapaciteit in het gebied goed, verreweg de meeste vluchtelingen verblijven bij familie of vrienden. "Cross-border" hulp wordt verleend door Iraanse Rode Halve Maan. Ook bevinden er zich ontheemden uit Sufeimaniya en Mosul in het grensgebied bij Iraans Koerdistan. De Iraans-Iraakse grens blijft vooralsnog dicht.
- **VS, Reconstructie:** eerste tenderronde van USAID-contracten voor VS-bedrijfsleven tby reconstructie van Irak in afrondende fase. Additionele tenderrondes verwacht voor eerste herstelwerkzaamheden aan de olie-infrastructuur (verantwoordelijkheid DoD) en op gebied van o.m. landbouw. Buitenlandse bedrijven die via subcontracting mee willen doen aan reconstructie Irak moeten dit spelen via hoofdaannemers, Amerikaanse overheid heeft hierin geen rol. (HMA Washington)